

УДК 343.9 + 51-77

ОКСАНА ПЕТРІВНА МЕЛАЩЕНКО

старший викладач кафедри інформаційних технологій факультету №4
Харківського національного університету внутрішніх справ

КСЕНІЯ ВОЛОДИМИРІВНА ЮРТАЄВА

кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінального права і
кримінології факультету № 1 Харківського національного університету
внутрішніх справ

КОРЕЛЯЦІЙНА ЗАЛЕЖНІСТЬ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА ТА РІВНЯ КІБЕРЗЛОЧИННОСТІ

Впровадження електронно-обчислювальної техніки в управлінські процеси та інші сфери життя суспільства сприяло не лише стрімкому розвитку наукової думки та успішному вирішенню багатьох технічних і соціальних проблем, але й призвело до появи нових видів злочинів, зокрема, незаконного втручання в роботу електронно-обчислювальних машин, систем і комп'ютерних мереж, розкрадання, присвоєння, вимагання комп'ютерної інформації, вчинення агресивних злочинів з використанням комп'ютерних технологій тощо. У науці сукупність суспільно небезпечних посягань з використанням комп'ютерної техніки отримало назву кіберзлочинність.

На міжнародному рівні кіберзлочини були криміналізовані у 2001 році Конвенцією РЄ про кіберзлочинність. На національному рівні поняття кіберзлочину отримало закріплення лише нещодавно 5 жовтня 2017 р. у ст. 1 закону України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» [1].

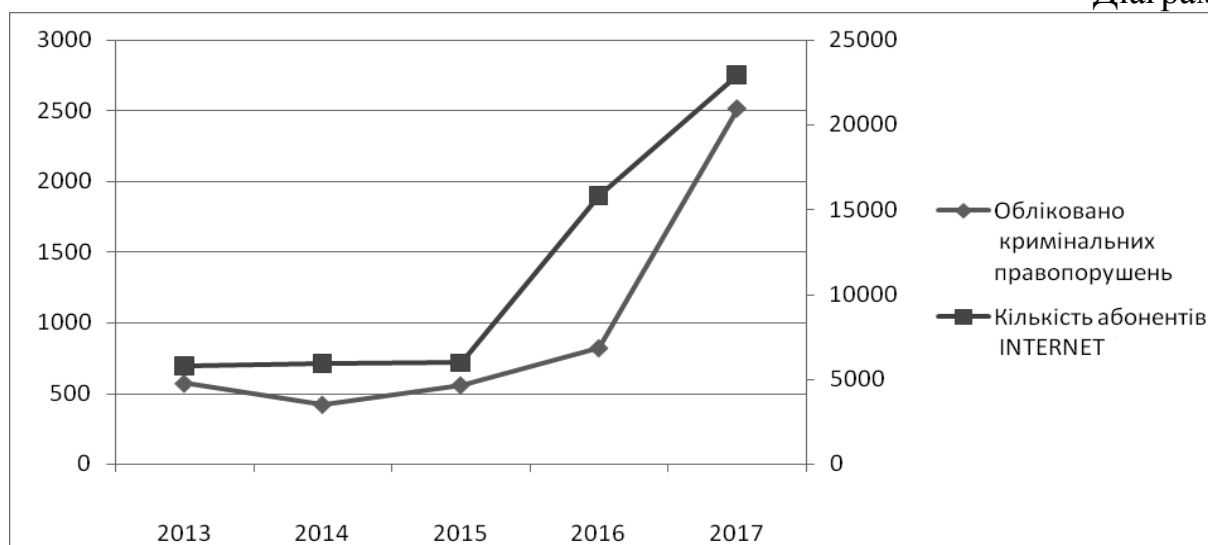
Дослідники зазначають, що одною з потужних детермінантів комп'ютерних злочинів є постійне збільшення кількості пристроїв, які використовують комп'ютерні технології, та їх широке використання в різних сферах суспільного життя. Згідно прогнозу експертів Управління ООН по наркотикам і злочинності у 2020 році кількість пристроїв буде у шість разів перевищувати чисельність населення. За такої ситуації важко уявити комп'ютерний злочин, а можливо, навіть будь-який злочин, який не супроводжувався б електронними доказами, пов'язаними з підключенням до мережі Інтернет [2, р. X].

Порівняльний аналіз облікованих кримінальних правопорушень за даними Генеральної прокуратури України [3] та кількості користувачів мережі Інтернет в Україні за даними Державної служби статистики України [4] засвідчує пряму залежність цих показників (див. Таблиця 1 і Діаграма 1).

Таблиця 1

Період	2013	2014	2015	2016	2017
Обліковано кримінальних правопорушень	568	418	556	818	2514
Кількість абонентів мережі Інтернет	5759,9	5910,8	5951,6	15834,9	22957,5

Діаграма 1

Таким чином можна зробити висновок, що рівень кіберзлочинності буде продовжувати зростати паралельно з рівнем інформатизації суспільства.

Важливою складовою поліпшення протидії кіберзлочинності є поєднання правових методів і методів точних наук під час виявлення та

розслідування кіберзлочинів. Так, зокрема, В. І. Трапезніков наголошує на важливості застосування методу статистичної класифікації кіберзлочинів для організації збору статичних даних про кіберзлочини в рамках інформаційно-аналітичної роботи правоохоронних органів [5, с. 367]. В. В. Мурадов визначає необхідність вдосконалення технічних і правових засад використання електронних доказів в кримінально-процесуальному доказуванні [6]. Передовою у цьому зв'язку є ініціатива MULTI-FORESEE в рамках Європейської співпраці в науці і технологіях (COST), яка вже сьогодні об'єднує зусилля дослідників різних країн світу з метою використання сучасних методів комп'ютерного моделювання, оптики, спектроскопії, хімії, фізики для передачі не лише електронних доказів, а й відбитків пальців, біоречовин, фарби, волокон тощо [7].

Підсумовуючи, зазначимо, що необхідна активізація використання передових цифрових технологій і методів точних наук у протидії кіберзлочинності.

Список використаних джерел:

1. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України: закон України від 05.10.2017 р. 2163-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19> (дата звернення: 01.12.2018).
2. Всестороннее исследование проблем киберпреступности, февраль 2013 года. Управление ООН по наркотикам и преступности. URL: https://www.unodc.org/documents/organized-crime/cybercrime/Cybercrime_Study_Russian.pdf (дата звернення: 01.12.2018).
3. Статистична інформація Генеральної прокуратури України за 1913-2018 рр. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/statinfo.html> (дата звернення: 01.12.2018).
4. Державної служби статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
5. Трапезников В. И. Характеристика и значение международной статистики киберпреступности / В. И. Трапезников // Информатика та математичні методи в моделюванні. – 2014. – Т. 4, № 4. – С. 363-369.
6. Мурадов В. В. Електронні докази: криміналістичний аспект використання. Порівняльно-аналітичне право. 2013. № 3-2. С. 313-315.
7. Action CA16101 COST Homepage link. URL: <https://multiforesee.com/> (дата звернення: 01.12.2018).